

Vycházka po stopách Pražského povstání po Praze 4 vzbudila prozatím největší zájem

13.11.2023 - | Vojenský historický ústav Praha

Náměstí Hrdinů bylo z původního názvu Soudní náměstí přejmenováno v roce 1947 nejen na počest těm, kteří byli mučeni a popraveni v Pankrácké věznici, ale i těm, kteří bojovali v Pražském povstání.

Podle původního názvu byla pojmenována také 3. vycházka po stopách Pražského povstání. Okolo soudu, věznice a nedaleké vozovny tramvají bylo několik barikád, které měly zabránit postupu německé Kampfgruppe Wallenstein z Benešovska.

Ve vestibulu stanice metra Pražského povstání byl sraz před třetí vycházkou po stopách této významné události 2. světové války, na které se i přes deštivé počasí sešlo téměř 40 zájemců o vojenskou historii.

Skupina historických faktů lačných zájemců, která při vyjždění z vestibulu metra pod budovou ministerstva vnitra Centrotex, zaplnila celý eskalátor, se poprvé zastavila na parkovišti nad náměstím Hrdinů, kde standardně parkují služební vozy ministerstva vnitra či policie. Autor cyklu deseti vycházek po stopách bojů Pražského povstání – historik Vojenského historického ústavu Praha Tomáš Jakl vysvětlil, že ústředním bodem celého Pražského povstání v této lokalitě byl soud (dnes Vrchní soud v Praze) a přilehlá Pankrácká věznice, kde nacisté zadržovali řadu členů odboje. Připomněl, že se k povstalcům přidali také čeští členové vězeňské posádky, kteří měli služební zbraně a dalšími se vyzbrojili z německých skladů. Kromě cíle osvobodit vězněné představitele odboje, hrála velkou roli také blízkost již zmíněné vozovny, jejíž zaměstnanci se též aktivně zapojili do povstání. Tramvaje byly použity jako základ barikád a byly doplněny autobusy tehdejších elektrických podniků hlavního města Prahy. Obrana v této části Prahy byla dobře organizována bývalými legionáři – zejména plukovníkem Františkem Vejmelkou a podplukovníkem Františkem Peškou. Náměstí se stalo místem těžkých bojů. Esesáci bojové skupiny Wallenstein jej dobyli večer 6. května 1945, ale následující den z něj byli vytlačeni společným protiútokem českých povstalců a vlasovců. Po odchodu vlasovců odpoledne 7. května se Němcům podařilo opět se k náměstí přiblížit, ale průlom směrem ke středu města již nedosáhli. V noci z 8. na 9. května se pak stáhli na Zbraslav a dále k Milínu. Bojová skupina Wallenstein se dopustila nejvíce válečných zločinů ze všech německých bojových skupin, které se snažily Prahu v květnu 1945 dobýt. Ať šlo o vraždění civilistů v tehdejší Úsobské ulici, dnes ulici Obětí 6. května, nebo zajatých a raněných povstalců na zahradě Brettschneiderovy vily či v Doudlebské ulici.

Další zastávkou početné skupiny s deštníky byla křižovatka ulice Na Veselí, kterou vedou koleje do vozovny tramvají. Tomáš Jakl vysvětlil, že právě tudy vedla jedna z hlavních obranných linií povstalců, kteří se připravovali na příjezd jednotek Kampfgruppe Wallenstein od Benešova.

Po krátkém přesunu se skupina zastavila v horní části parku Jezerka, kde je pomník padlým z II. praporu zpravodajské brigády a také všem padlým v květnovém Pražském povstání. Na této zastávce Tomáš Jakl vysvětlil, že domy v ulici Družstevní ohoz byly zničeny německou dělostřeleckou palbou a většina z nich byla touto palbou i zapálena, když německá armáda použila zápalnou municii. Vycházku obohatilo vyprávění jednoho z účastníků vycházky, jehož předkové se povstání v těchto místech účastnili v řadách michelského povstaleckého Praporu střelce Jana Čapka.

Obecní hospodářský dvůr Reitknechtka a jeho okolí byla místa, kde se konaly jedny z nejtěžších bojů

mezi povstalci s vlasovci a německými vojáky přijíždějícími od Benešova. Jeden z účastníků vycházky ukazoval svému synovi vchod do usedlosti, kde podle jeho slov jeho strýc tehdy s pancéřovou pěstí trefil jedno z německých obrněných vozidel. Němci obecní dvůr nakonec dobyli a zajali třiatdvacet bojovníků na straně povstalců.

Poslední zastávkou pak byl památník v Doudlebské ulici, kde nacisté zavraždili zmíněných 23 povstalců ze dvora Reitknechtka. Psal se 8. květen 1945.

Výklad Tomáše Jakla byl oceněn velkým potleskem účastníků vycházky, a ještě po oficiálním konci odpovídal specialista na toto období na doplňující dotazy.

Další vycházka je naplánována na Prahu 5, kde se bude mluvit o bojích na Berounce. Účastníci se dozví také o tom, jakou roli sehrál povstalecký obrněný vlak ze smíchovského nádraží.

Sraz je v sobotu 9. prosince ve 14.00 na zastávce MHD Lahovičky (ve směru z centra)

Délka trasy je 1,8 km;

Plán dalších vycházek si můžete přečíst na tomto odkazu. Budete-li se chtít některé z nich zúčastnit, nezapomeňte se registrovat:

<https://www.vhu.cz/vychazka-po-stopach-prazskeho-povstani-po-praze-4-vzbudila-prozatim-nejvetsi-zajem>